

Bemærkninger til forslaget

Socialdemokratiet ønsker med dette beslutningsforslag at sikre rent grundvand, sunde fødevarer og en mangfoldig natur i Danmark. Der er brug for en ambitiøs plan og en konkret indsats, fordi:

- Pesticider er en trussel mod grundvandet: Anvendelsen af pesticider udgør den største kendte trussel mod opretholdelsen af vandforsyningen. Mange vandboringer og vandværker er i de senere år blevet lukket på grund af grundvandsforurening som følge af pesticider. Nye undersøgelser viser, at grundvandsressourcerne måske kun er halvt så store som tidligere antaget.¹⁾
- Pesticider er en trussel mod sundheden: Store dele af de frugter og grøntsager, som danskerne spiser, indeholder rester af sprøjtegifte.²⁾
- Pesticider er en trussel mod naturen: Pesticider påvirker den vilde flora og fauna i negativ retning også i koncentrationer, der ligger under den grænseværdi, der opereres med i drikkevand.³⁾

I overensstemmelse med princippet om, at »forurenere skal betale«, skal der som udgangspunkt ikke tilbydes kompensation til parter, der måtte lide tab som følge af beslutningsforslaget.

Færre pesticider i landbruget

Landbruget sprøjter hvert år pesticider på cirka halvdelen af Danmarks areal, jf. Bekæmpelsesmiddelstatistik 2003. Derfor er der behov for mere ambitiøse mål for at nedsætte behandlingshyppigheden i landbruget. Behandlingshyppigheden angiver, hvor mange gange landbrugsarealet kan sprøjtes med den solgte mængde pesticider, hvis de anvendes i de anbefalede doser. Behandlingshyppigheden var i 2002 2,02. Socialdemokratiet ønsker, at den skal nedsættes med 0,1 pr. år, det vil sige til 1,7 i 2005 og 1,4 i 2008. En nedsættelse som her forslået skal ses i forlængelse af målene i pesticidhandlingsplan II. Denne plan byggede på anbefalingerne fra det såkaldte Bichel-udvalg (Udvalget til vurdering af de samlede konsekvenser af hel eller delvis afvikling af pesticidanvendelsen) fra 1999.

Det fremgår af en evaluering af pesticidhandlingsplan II udarbejdet af Fødevarerministeriet og Miljømi-

nisteriet (den 27. november 2003), at en reduktion af behandlingshyppigheden til ca. 1,4 BI kan gennemføres uden særlige omkostninger for landbruget. I rapporten refereres en opdatering af Bichel-udvalgets driftsøkonomiske analyser.⁴⁾ Konklusionen er, »at analyserne har vist, at det vil være økonomisk optimalt for dansk landbrug at reducere pesticidforbruget fra de nuværende ca. 2,0 BI til 1,7 BI. Beregningerne viser desuden, at en reduktion til f.eks. 1,4 BI kan gennemføres uden særlige omkostninger for dansk landbrug.« Ud over at verificere Bichel-udvalgets driftsøkonomiske analyser understreges det også i rapporten, at mulighederne for at reducere pesticidforbruget tilmed er forbedret, siden analyserne for Bichel-udvalget blev foretaget. Det skyldes et stort prisfald på korn, ændringer i arealanvendelsen, et målrettet forsøgsarbejde og flere erfaringer fra praktisk landbrug med reduceret pesticidanvendelse, bedre udstyr osv. Målsætningen om at nedsætte behandlingshyppigheden til 1,4 i 2008 må derfor betragtes som absolut realistisk.

Nedsættelsen skal opnås gennem en kombination af administrative og økonomiske virkemidler samt frivillige aftaler og øget information. Fødevarerøkonomisk Institut har foretaget en evaluering af de »bløde« virkemidler (2003). Her konkluderes det, at disse virkemidler har en effekt. Således har de medført et fald i behandlingshyppigheden på 3-5 pct. i gennemsnit pr. år fra 2000 til 2002. Desuden understreges, at der stadig er et potentiale i disse virkemidler for en yderligere reduktion af pesticidforbruget uden driftsøkonomiske konsekvenser for landmanden. Det vurderes imidlertid, at frivillige, informationsbaserede tiltag til nedbringelse af behandlingshyppigheden ikke kan stå alene, hvis man ønsker at nedbringe pesticidforbruget til under det nuværende niveau.⁵⁾ Dette indebærer, at der også er behov for at ændre incitamentsstrukturen for landmændene gennem f.eks. synliggørelse af forbruget, anvendelsesrestriktioner, indførelse af kvoter og højere afgifter.